

ARCHEOLOGIENOTA

OOSTERWHEELSTEENWEG 57 - HAVEN 200TE

ANTWERPEN

DEEL 2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 980

Rapport opgemaakt door:

Mevrouwhofstraat 1a

3511 Hasselt

Projectcode:

Intern: 26189

Extern: /

AOE: 2022L39

1 INLEIDING

Er wordt voor de bouw van vier nieuwe hallen ter hoogte van Oosterweelsteenweg 57 - Haven 200 te Antwerpen (provincie Antwerpen) een bodemingreep beoogd van ca. ca. 21.000 m². Deze ingreep overschrijdt de wettelijk bepaalde grenswaarden van ca. 21.000 m² voor een zone havengebied, waardoor het Onroerend Erfgoeddecreet (art. 5.4.) de opmaak van een archeologienota verplicht ter evaluatie en waardering van het archeologisch potentieel van het betrokken bodemarchief.

Het verslag van resultaten van deze archeologienota kon echter geen afdoende uitspraken doen inzake het archeologisch potentieel van het bodemarchief ter hoogte van het onderzoeksgebied. Aan de hand van bestaande en ontsloten landschappelijke, archeologische, historische, iconografische en cartografische gegevens werd de kans op het aantreffen van archeologische resten reëel bevonden. Dit bleek hoofdzakelijk uit:

- Er zijn tijdens archeologische vooronderzoeken met ingreep in de bodem in de directe omgeving sporen gevonden uit de steentijd, middeleeuwen, Nieuwe Tijd en Nieuwste Tijd. De Nieuwe Tijd was hierbij het sterkst vertegenwoordigd. Verder zijn er ook enkele locaties gekend op basis van bijvoorbeeld cartografische bronnen. Op basis van deze informatie bestaat de kans om resten en/of sporen van menselijke aanwezigheid uit zeer uiteenlopende perioden aan te treffen ter hoogte van het projectgebied. Aangezien het voormalig landschap ter hoogte van het projectgebied bestond uit polders kan gesteld worden dat dit te nat was voor een permanente bewoning tijdens de steentijd of Romeinse Periode. Sporen vanaf de middeleeuwen, na de indijking, gaan waarschijnlijk eerder aanwezig zijn.
- Uit historisch en landschappelijk onderzoek blijkt dat het projectgebied reeds onbebouwd was vanaf 1712. De Ferrariskaart van 1777 toont het aanwezige polderlandschap. Landschappelijk gezien is het projectgebied gelegen op een vlak terrein. De Quartaire sedimenten bestaan echter uit Holocene en/of Tardiglaciale getijdenafzettingen op fluviatiele afzettingen (e) bovenop de Pleistocene sequentie. Deze bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan met daar bovenop eolische afzettingen van het Weichseliaan en/of fluviatiele afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal. Verder toont de bodemkaart bodemtypes On en OB. ON zijn opgehoogde terreinen. Zowel op Linker- als op Rechteroever komen uitgestrekte gebieden voor waarop hoofdzakelijk zandig materiaal is aangebracht. Dit bestaat grotendeels uit baggerzand afkomstig uit de Schelde dat hier gestort is. OB zijn bebouwde zones inclusief de tuinen. De ophoging bedraagt ca. 5 tot 6m-mv. De huidige toestand bestaat uit gebouwen van Stork en Abes Marine nv en bijhorende parkeerplaatsen. De initiatiefnemer plant de sloop van deze gebouwen en de bouw van vier nieuwe hallen.
- Er kan gesteld worden dat de diepste verstoring deze ter hoogte van de paalfundering zal zijn. Deze hebben een diameter van 40 tot 50 cm en bevinden zich op ca. 6 meter van elkaar. In totaal zullen 62 palen ingeheid worden tot een diepte tussen 8 en 10 m-mv. Deze funderingspalen zullen enkel geplaatst worden onder ze contouren van het gebouw en dus niet over de hele oppervlakte van het gebouw zelf. De verstoring van deze funderingspalen zal slechts 0,13% van het totale geplande werken bedragen. Omwille hiervan zullen de verstoringen zeer lokaal zijn en slechts zeer kleine oppervlaktes opleveren om archeologisch te onderzoeken. Zo kan slechts een zeer versnipperd beeld bekomen worden. Daarnaast is er een ophogingslaag aanwezig die een diepte heeft van 4 tot 6m-mv. Bij de ophoging en voorgaande werken werd het oorspronkelijk bodemarchief waarschijnlijk reeds aangetast.

2 GEMOTIVEERD ADVIES

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek wordt geoordeeld dat de ophoging ter hoogte van het projectgebied, welke ca. 5 tot 6m-mv bedraagt, voor de aanleg van de Antwerpse haven, maakt dat er geen in situ archeologische vondsten en/of sporen aangetroffen kunnen worden door de geplande werken. Daarnaast is de bodem te hoogte van het projectgebied reeds verstoord door de bouw en afbraak van de reeds aanwezige industriële gebouwen. De paalfunderingen die tot een diepte van ca. 8 tot 10m geheid zullen worden zorgen slechts voor een verstoring van ca. 0,13% ten opzichte van de geplande werken van ca. 21.000m².

Op basis van de Centrale Archeologische inventaris in de omgeving kan gesteld worden dat voornamelijk vondsten uit de middeleeuwen en Nieuwe Tijd verwacht kunnen worden. Maar omwille van de ophogingslaag zullen deze niet geraakt worden. Waar de werken wel diep genoeg reiken, zijn de kijkvensters veel te klein en te verspreid om aan verder onderzoek te doen. Op basis van deze argumenten wordt het potentieel tot kennisvermeerdering laag ingeschat en wordt er **geen verder onderzoek** geadviseerd.

*Wanneer je geen archeologienota nodig had of wanneer je volgens je archeologienota geen opgraving moest laten uitvoeren, kunnen er tijdens de werken onverwacht toch nog archeologische vondsten aan het licht komen. Dan spreken we over een **toevalsvondst**. Vind je op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek of archeologische opgraving, voorwerpen of sporen waarvan je vermoedt dat ze van archeologisch belang zijn? Dan meld je dit binnen de drie dagen aan het agentschap Onroerend Erfgoed via het [digitaal vondstmeldingsformulier](#). Archeologen van het agentschap komen dan ter plaatse om de vondst te onderzoeken. Dit onderzoek is gratis.¹*

---

¹ Agentschap Onroerend Erfgoed, 'Archeologieregelgeving voor bouwheren, verkavelaars en ontwikkelaars' (Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016), <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/33259>.

3 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		05/12/2022
Toon Moeskops	Business Unit Manager		05/12/2022
Anouk Van der Kelen	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		05/12/2022